

JISMONIY TARBIYA BÒYICHA DARS KONSPEKTINI TUZISH USLUBIYOTI

Abdusamatova Aziza Doniyor qizi
Shahrisabz Davlat Instituti talabasi

Arislonov Toshtemir

Shahrisabz Davlat pedagogika instituti proffesor, dosent

Rahmatova Nodira

Shahrisabz Davlat pedagogika instituti o'qituvchi

Annotatsiya: Jismoniy tarbiya darsini maqsadga muvofiq tashkil etish, òrgatish, tarbiyalashning metod va metodik usullari, darsni òtkazish sharoitlari.

Kalit sòzlar: Dars jarayonidagi qòllaniladigan materiallar, darsning konspektida darsning nomeri, kundalik tartib, jismoniy tayyorgarlik, dars konspektlari bòyicha mulohazalar, dars jadvali haqida ma'lumot.

Jismoniy tarbiya darsining ishlanmasi (konspekt, bayonnoma) o'quv ishlarini rejalashtirishning eng asosiy hujjati hisoblanadi. Dars ishlanmasini puxta tuzilishi, darsni samarali o'tishini ta'minlashga katta ta'sir ko'rsatadi. Dars ishlanmasi tuzishga konkret talablar qo'yilsada uni puxta va na'munali tuzish o'qituvchidan ijodiy yondoshuv bilim va tajriba talab qiladi. Na'munali davr talabiga mos yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanib tuzilgan dars ishlanmasini tuza olgan o'qituvchi albatta ushbu rejaga ko'ra samarali dars ham o'tib bera oladi deyish mumkin. Dars ishlanmasi har bir sinf uchun har bir darsga muljallab tuziladi. Albatta 1 soatga mo'ljallangan dars ishlanmasi o'quv jarayonini tashkil etishga doir hujjatlarga mos bo'lishi kerak. Dars ishlanmasi umumiy o'rta ta'limning DTSga jismoniy tarbiya bo'yicha o'quv dasturiga, o'quv ishlarining yillik, choraklik, oylik va haftalik rejalariga mos bo'lishi nazarda tutilmog'da. Umumiy pedagogikada. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodi. Jismoniy tarbiya darsining ishlanmasi (konspekt, bayonnoma) o'quv ishlarini rejalashtirishning eng asosiy hujjati hisoblanadi. Dars ishlanmasini puxta tuzilishi, darsni samarali o'tishini ta'minlashga katta ta'sir ko'rsatadi. Dars ishlanmasi tuzishga konkret talablar qo'yilsada uni puxta va na'munali tuzish o'qituvchidan ijodiy yondoshuv bilim va tajriba talab qiladi. Na'munali davr talabiga mos yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanib tuzilgan dars ishlanmasini tuza olgan o'qituvchi albatta ushbu rejaga ko'ra samarali dars ham o'tib bera oladi deyish mumkin. Dars ishlanmasi har bir sinf uchun har bir

darsga muljallab tuziladi. Albatta 1 soatga mo'ljallangan dars ishlanmasi o'quv jarayonini tashkil etishga doir hujjatlarga mos bo'lishi kerak. Dars ishlanmasi umumiy o'rta ta'limning DTSga jismoniy tarbiya bo'yicha o'quv dasturiga, o'quv ishlarining yillik, choraklik, oylik va haftalik rejalariga mos bo'lishi nazarda tutilmog'da. Umumiy pedagogikada. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodi.

Yuqorida kòrishimiz mumkinki, jismoniy tarbiya darsni mazmunli, qiziqarli ,òquvchilarda darsga nisbatan qoniqish his qilishlari uchun puxta òylangan dars konspekti talab etiladiva buni tashkil qilishda , avvalo, òquvchilarning yoshlari inobatga olinadi. Ularning jismoniy tayyorgarligiga shuningdek ruhiy holati òrganiladi, undan tashqari xona jihozlariga alohida e'tibor qaratiladi. Konspekt tuzishdagi tashkiliy uslubiy kòrsatmalar quyidagilar iboratdir: darsni tashkil etish, darsni òtkazish uslubiyati, dars sharoiti va òtilganlarni darslarni inobatga olishlardir. Shuningdek, pedagoglarning shuğullanuvchilar bilan qòllaydigan metodlari mavjuda bòlib , bular gorizonta, vertika, guruhli, individual. Yuqoridagilarning barchasidan sòng esa ular uchun yoshlariga mos ravishda jismoniy mashqlar tanlanadi. Konspekt tuzuvchi darsning maqsadga muvofiqligiga , shuğullanuvchilarning vaqtini mazmunli òtkazishi, òrgatish va òrganuvchilar metod va metodik usullardan foydalanish, darsni òtkazish sharoitlari haqida yoziladi. Shu bilan birga dars jarayonida òrgatiladigan materiallar ham muhimdir va ular òquvchilar tomonidan qay darajada òzlashtirilgani , agar materiallar shuğullanuvchilar uchun biror muammo keltiradigan bòlsa , ularni ularga mos ravishda soddalashtirish haqida qisqacha yozib òtiladi. Undan tashqari, konspektda dars nomeri, qaysi sinf uchunligi, darsning boshlanish va tugash soatlarini ham ta'kidlab òtish zarur. Asosan ,amaliy darslardan foydalangan holda jismoniy tarbiya òqituvchilari òquvchilar darslarni qanchalik òzlashtira olganliklarini, xona jihozlaridan qay darajada tògri foydalana olyotganliklarini tekshirib kòrib va bular haqida darslarning konspektlariga kiritishlari muhim hisoblanadi.

Shuningdek, dars konspektini tuzishda òquvchilarning sinfxonalaridagi soni, ularning soğligi haqidagi hujjatlari ma'lumotlarini kiritish zarur hisoblanadi. Darslar mobaynida esa òquvchilarga qanday qilib mashqlarni bajarish, òyin qoidalarini, qaysi vaqtda ular achko olishlari va qaysi qilgan xatolari uchun jarimaga tortilishlari, ular bilan sodir bòlishi mumkin bòlgan baxtsiz hodisalarning oldini olish haqida ham tushuntirib borilishi, gigienik talablarga òquvchilarning rioya qilib borishlari ham dars konspektlarining bir qismidan òrin egallaydi. Sònggi eslatmalar esa birinchi navbatda òqituvchi dars konspekti tuzilgandan sòng òz imzosini qòyishi juda ham muhim, chunki bu òquv hujjati hisoblanadi. Dars tugagadan sòng oqituvchi òtilgan

darsi uchun, qòllagan metodlari bòyicha, yòl qòyilgan xatolari bòyicha qisqacha xulosa bilan konspektni yakunlashi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmatov M. S. Monografiya . Uzluksiz ta'lim tizimida ommaviy sport-soğlomlashtirish ishlarini samarali boshqarish ---T; 2005 y, - 235 b.
2. Ahmedov F. N. Jismoniy tarbiya òqitish metodikasi bòyicha qòllanma . T, 2015.
3. Goncharova O. V. Yosh sportchilarning jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirish .Òquv qòllanma. Òz DJTI, T,; 2005 y, 171 b.